

Голові спеціалізованої
вченої ради Д 17.127.03
Класичного приватного університету
доктору наук з державного управління,
професору В. М. Огаренку

ВІДГУК

**офіційного опонента, кандидата наук з державного управління,
Виноградової Олени Петрівни на дисертацію Литвиновської Поліни
Сергіївни «Управлінські засади державно-приватного партнерства в
інвестиційній діяльності», подану до захисту в спеціалізовану вчену раду
Д 17.127.03 Класичного приватного університету на здобуття наукового
ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю
25.00.02 – механізми державного управління**

1. Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, темами

У контексті державної політики щодо економічного розвитку країн у другій половині ХХ ст. – перших двох десятиріччях ХХІ ст. активно розвивається державно-приватне партнерство, яке в сучасних умовах набуває все більшої актуальності в усьому світі, в тому числі й Україні. Державно-приватне партнерство активно впроваджується у вітчизняну практику управління, постійно змінюючись, удосконалюючись як за своїм змістом та сутністю, так і за механізмами та способами реалізації такої взаємодії органів державної влади й бізнесових структур; є одним з найефективніших інструментів соціально-економічного розвитку країн на всіх рівнях: національному, регіональному, місцевому, міжнародному. Це – надійний засіб залучення коштів у проєкти, який характеризується співробітництвом державних і місцевих органів влади з інвесторами. В цьому контексті дисертаційна робота Литвиновської Поліни Сергіївни є на часі й позначена безперечною актуальністю.

Підтверджується актуальність дослідження і його зв'язком з результатами роботи авторки в межах науково-дослідної теми Класичного приватного університету «Теоретико-методологічні та філософсько-історичні основи розвитку й перспективи реформування державного управління в Україні» (номер державної реєстрації 0113U000589), в контексті якої здобувачкою визначено вплив державно-приватного партнерства на забезпечення сталого розвитку України та науково обґрунтовано концептуальні засади регулювання державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності в Україні.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їхня достовірність

Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та авторефератом П. С. Литвиновської дає змогу зробити висновок про достатній обсяг, теоретичну глибину, структурну збалансованість викладення матеріалу дослідження.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується: відповідністю принципів положень дослідження визначеній меті й поставленим завданням; послідовним дотриманням обраної методики; чіткою структурованістю наукової роботи; глибоким аналізом широкого кола наукових джерел.

Авторкою дисертаційної роботи чітко сформульовано та окреслено мету, для досягнення якої поставлено шість взаємопов'язаних завдань, що відображають головний зміст роботи й були послідовно розв'язані в процесі наукового дослідження.

Теоретичним підґрунтям у процесі підготовки дисертації стали наукові праці українських і зарубіжних учених, нормативно-правові акти України, офіційні публікації міжнародних організацій. Під час роботи над дисертацією застосовано системний підхід, загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: абстрактно-логічний (для визначення сутності понять «державно-приватне партнерство», «механізми державно-приватного

партнерства», «державне регулювання інвестиційної діяльності»); аналізу та синтезу (для виявлення зарубіжного досвіду регулювання державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності й визначення перспектив його використання в Україні, характеристики організаційного механізму державного управління інвестиційними проєктами в Україні); систематизації (під час висвітлення наукової дискусії щодо механізмів державного управління інвестиційними проєктами й методів забезпечення державно-приватного партнерства в Україні); моделювання (для розробки концептуальної схеми розвитку державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності в Україні); узагальнення (для формулювання висновків і пропозицій дослідження); статистичного (для визначення корисності й ризиків прийняття рішень у сфері ДПП).

3. Наукова новизна результатів дослідження

Подана дисертація П. С. Литвиновської має значний рівень наукової новизни і характеризується сучасним підходом до вирішення поставленої мети, зокрема науковим обґрунтуванням концепції вдосконалення механізмів регулювання державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності України на національному та регіональному рівнях (с. 188–196), розробкою практичних рекомендацій щодо вдосконалення державно-приватного партнерства на регіональному рівні в контексті інвестиційно-інноваційної політики держави (с. 197–204); вдосконаленням наукових підходів до державного управління інвестиційними проєктами в Україні та вдосконалення державно-приватного партнерства, які спираються на інноваційні технології, зокрема у сфері міжгалузевої співпраці; утилізації твердих побутових відходів; модернізації соціальної інфраструктури; впровадження антимонопольних заходів; забезпечення ресурсно-екологічної безпеки держави; реалізації державно-приватного партнерства в сільській місцевості.

За третім ступенем новизни («набули подальшого розвитку»): авторкою запропоновано власне визначення поняття «державно-приватне

партнерство» як особливого механізму реалізації цільових програм, яка ідентифікується у вигляді юридично оформленого взаємовигідного конструктивного співробітництва держави та бізнесу на довгостроковій основі з метою реалізації суспільно значущих інвестиційних проєктів (с. 68) та поняття «державне регулювання інвестиційної діяльності» як комплексного конструкту функціональних компонентів, що забезпечують прогнозування, планування та програмування розвитку національної економіки й окремих її структурних елементів із залученням позабюджетних коштів українських та іноземних інвесторів; розробку й аналіз інвестиційних проєктів; державну експертизу державних, міждержавних і регіональних інвестиційних проєктів та програм (с. 129).

Методично вартісними в роботі, на наш погляд, є пропозиції щодо застосування державно-приватного партнерства в процесі модернізації регіональної політики України, які уточнюють порядок створення координаційних регіональних центрів ДПП і регіональних координаційних рад з питань державно-приватного партнерства тощо.

Заслуговує на увагу й обґрунтування доцільності розроблення Національної програми стимулювання державно-приватного партнерства у сфері інвестиційної діяльності України (с. 195), яка передбачала б залучення коштів міжнародних та українських інвесторів для розвитку науки й інноваційних управлінських технологій, упровадження їх у практику ДПП на загальнодержавному та регіональному рівнях (з акцентом на екологічну безпеку, підвищення якості виконання суспільно значущих проєктів, зниження рівня корумпованості, розвиток туризму, інфраструктури в сільській місцевості тощо).

Дослідження П. С. Литвиновської може доповнити управлінські засади державно-приватного партнерства в інвестиційної діяльності в Україні. Дисертаційна робота характеризується теоретичною та практичною значущістю, свідчить про вміння авторки здійснювати пошук шляхів розв'язання наукової проблеми.

Результати дослідження пройшли належну апробацію на шести науково-практичних конференціях всеукраїнського та міжнародного рівнів. Загалом, за темою дисертаційної роботи опубліковано 13 наукових праць (з них 9 – одноосібних), зокрема, 1 розділ у колективній монографії, 5 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття – в міжнародному виданні.

4. Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення дисертаційної роботи підтверджується використанням результатів дослідження П. С. Литвиновської в діяльності Управління з питань соціально-економічного розвитку та бюджету Запорізької обласної ради (сформульовані висновки, пропозиції й рекомендації щодо перспектив впровадження та розвитку державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності – при розробці Стратегії регіонального розвитку Запорізької області: довідка про впровадження від 23.09.2020 р. № 2-24/131).

Окремі концептуальні позиції щодо державно-приватного партнерства у структурі економіки міста з урахуванням особливостей формування світового і внутрішнього енергетичного ринку та державної політики в енергетичній галузі, пропозиції щодо заохочення процесу залучення інвестицій у підприємства без збільшення техногенного навантаження на довкілля та розвиток державно-приватного партнерства в контексті інвестиційних проєктів, спрямованих на виконання Стратегічного плану розвитку міста Енергодар до 2027 р. (зокрема, рекомендації щодо регулювання інвестицій в озеленення міста), – використано в процесі модернізації інвестиційної політики Енергодара (довідка про впровадження від 23.03.2020 р. № 01-01-29/1346).

Теоретичні розробки дисертаційної роботи використовують у навчальному процесі Класичного приватного університету при викладанні дисципліни «Державне управління», «Державне та регіональне управління» (довідка від 28.11.2021 № 88).

5. Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації

Аналіз текстів автореферату та дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом вони відповідає вимогам МОН України до такого типу наукових робіт. В авторефераті відображено основні положення, зміст, результати, висновки проведеного здобувачкою дослідження. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними. Наукова робота характеризується належною якістю та глибоким науково-методичним підходом до її виконання.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи суттєві теоретичні та практичні результати дисертації П. С. Литвиновської, вважаємо за потрібне звернути увагу на окремі дискусійні положення.

1. На нашу думку, доцільно було б конкретизувати актуальність дослідження, оскільки поняття «державно-приватне партнерство» широко вивчається у площині наукових досліджень з державного управління, правознавства, економіки тощо.

2. У другому розділі дисертаційної роботи, під час огляду наукових досліджень з державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності, наш погляд, авторкою недостатньо висвітлено сучасні розробки зарубіжних дослідників щодо порушеної проблеми в суміжних сферах знань – правовій, економічній тощо.

3. У третьому розділі дисертації авторкою досить вичерпно розглянуто пріоритетні напрями регіональної політики щодо державно-приватного партнерства та інвестиційних проектів (інвестування розвитку інфраструктури, медицини, освіти, культури, туризму; вдосконалення управлінських механізмів ДПП у сільській місцевості; активізація інвестиційного попиту за рахунок збільшення державних витрат і зменшення податків; зниження процентної ставки за кредит; збільшення грошової маси), проте, на наш погляд, вказані напрями потребують детальнішого

обґрунтування щодо конкретизації шляхів їхньої реалізації саме на регіональному рівні.

4. У пп. 3.3. зазначено, що «здійснення державного регулювання інвестиційної діяльності спирається на загальнодержавні та регіональні програми економічного розвитку, державний і місцеві бюджети й передбачені в них обсяги державного фінансування інвестиційної діяльності». На нашу думку, бажано було б розширити представлений у дисертації перелік та характеристику регіональних програм економічного розвитку, про які йшлося у вищезазначеній тезі.

7. Загальна оцінка дисертаційної роботи та її відповідність встановленим вимогам

Дисертація Литвиновської Поліни Сергіївни на тему «Управлінські засади державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності» вирішує важливе наукове завдання; є завершеним, комплексним, самостійним науковим дослідженням; виконана на високому теоретичному рівні; має суттєве теоретичне та практичне значення для вдосконалення механізмів регулювання державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності України на національному та регіональному рівнях. Вирішені завдання, наукова новизна дослідження, ступінь обґрунтованості концептуальних положень і висновків свідчать про наукову зрілість дисертантки. Оpubліковані авторкою праці та автореферат повною мірою відображають основні положення дисертації, виконаної згідно з паспортом спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління.

За науковим рівнем, сутністю аналітичних досліджень та їхньою новизною дисертація «Управлінські засади державно-приватного партнерства в інвестиційній діяльності» відповідає нормативним вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015 р., а її авторка Литвиновська Поліна Сергіївна заслуговує на присудження

наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю
25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

кандидат наук з державного управління,
начальник Головного управління ДПС
у Київській області

Виноградова О. П.